

فهرست**مقدمه****اهداف پایان نامه****تعریف پایان نامه****انواع پایان نامه****مراحل اجرای پایان نامه****۱- انتخاب موضوع و نگارش طرح مقدماتی تحقیق**

۱-۱- زمان انتخاب موضوع

۱-۲- مراحل انتخاب موضوع

۱-۳- وظایف دانشجو

۱-۴- شرایط و وظایف استاد راهنما و مشاور

۲- تصویب طرح مقدماتی تحقیق (Proposal) در مراجع مربوطه**۳- اجرای پایان نامه**

۳-۱- حداقل و حداکثر زمان اجرای پایان نامه

۳-۲- رایه گزارش پیشرفت کار

۳-۳- شرایط دانشجو

۳-۴- شرایط تعویض عنوان

۳-۵- تغییر استاد راهنما

۳-۶- تغییر استاد مشاور

۴- دفاع از پایان نامه**۵- راهنمای نگارش و تنظیم پایان نامه****ضمائم**فرم شماره ۱: **فرم درخواست دفاع**فرم شماره ۲: **فرم ارزیابی پایان نامه دکتری عمومی**فرم شماره ۳: **فرم ارزیابی پایان نامه دستیاری و Ph.D**فرم شماره ۴: **فرم ارزیابی پایان نامه کارشناسی ارشد**فرم شماره ۵: **صورت جلسه دفاع پایان نامه**

مقدمه:

پژوهش به معنی جستجویی در جهت یافتن حقایق و دانش است که از نظر لغوی به معنی جستجو کردن، تفحص کردن و باز جستن می باشد. لذا پژوهش با جمع آوری، بررسی و تفسیر منظم داده ها راهکاری جهت پاسخ به یک سؤال یا حل یک مشکل خاص را فراهم می سازد. در دانشگاه، پژوهش در بعد دانشجویی اصلی ترین نمود خود را در واحد پایان نامه نمایان ساخته و دانشجویان با انتخاب این واحد قدرت ابتکار، اعتماد به نفس و پشتکار خود را با روح جستجوگر خویش در هم آمیخته و حاصل آن را در قالب پایان نامه ارایه می دهند. بنابراین می توان ادعا کرد که پایان نامه نخستین گام نظام مند در بعد پژوهش است که دانشجویان با آن آشنا می شوند.

اهداف واحد پایان نامه:

- ۱- ایجاد انگیزش تفکر جهت انتخاب موضوع و بدنبال آن پژوهش و تحقیق و ارایه راهکارهای مناسب
- ۲- تقویت نگرش تحقیقی
- ۳- کسب توانایی در طراحی و مدیریت تحقیق
- ۴- بکارگیری روشهای مختلف جستجوی هدفمند در ادبیات علمی مربوطه (چاپی و الکترونیک)
- ۵- کسب مهارت در استفاده از روشهای مناسب جمع آوری داده ها
- ۶- کسب مهارت در استفاده از روشهای مناسب پردازش داده ها
- ۷- آشنایی با شیوه صحیح نگارش
- ۸- کسب توانایی در ارایه مناسب مطالب
- ۹- افزایش قدرت استدلال و تفکر منطقی

تعریف :

پایان نامه گزارشی است مکتوب به زبان فارسی که در آن دانشجو نتایج بررسی و تحقیق خویش را در یکی از حیطه های رشته تحصیلی مربوطه زیر نظر استاد(ان) راهنما انجام داده و ارایه می نماید. تبصره : دانشجو می تواند پایان نامه خود را با نظر موافق استاد راهنما به صورت انگلیسی تدوین نماید مشروط بر اینکه دفاع از پایان نامه (presentation) و سوال و جواب در جلسه دفاع به زبان انگلیسی انجام گیرد. در این صورت دانشجو بایستی اصالت نگارشی پایان نامه را با استفاده از نرم افزارهای مربوطه بررسی و استاد راهنما، معاون پژوهشی گروه یا معاون پژوهشی دانشکده صحت آن را تأیید نمایند (مستندات بررسی Plagiarism بخش انگلیسی پایان نامه جهت اخذ مجوز دفاع از پایان نامه ارائه شود). در ضمن تدوین و ارایه ۱۵ تا ۲۰٪ کل حجم پایان نامه به زبان فارسی همراه با خلاصه فارسی در ضمیمه پایان نامه الزامی است.

انواع پایان نامه ها:

پژوهش می تواند بنیادی، کاربردی، بنیادی - کاربردی (و ترجیحاً در جهت حل اولویتهای منطقه ای و کشوری) باشند. بدیهی است پایان نامه های فوق الذکر از الویت خاصی برخوردار خواهند بود و پایان نامه های مروری، گرد آوری و گزارش موارد نادر قابل تصویب نمی باشند.

تبصره ۱: باتوجه به نقش روشن مطالعات متاآنالیز و مرور نظامند (systematic review) در تولید علم جدید و حمایت از دانشجویان علاقمندی که توانمندی انجام این مطالعات را دارند، مشروط به گذراندن

کارگاه مربوطه و با حضور حداقل یک استاد راهنما یا مشاور اپیدمیولوژیست یا متخصص آمار زیستی، نوع مطالعه پایان نامه می تواند مرور نظامند (systematic review) و متاآنالیز نیز باشد.

۱. در مقاطع دکتری حرفه ای و کارشناسی ارشد، شرط دفاع ارائه پذیرش یا چاپ مقاله در مجلات اندکس شده در ISI , Pubmed و یا Scopus خواهد بود.
۲. در مقطع دکترای تخصصی، چنانچه مقاله ای به شکل متاآنالیز یا مروری نظامند (systematic review) مرتبط با عنوان پایان نامه در مجلات اندکس شده در ISI , Pubmed و یا Scopus به چاپ برسد، این مقاله می تواند جایگزین یکی از مقالات شرطی دفاع از پایان نامه باشد.

تبصره ۲: پایان نامه های فناورانه و کاربردی : پایان نامه های کاربردی دانشگاه، طرح های تحقیقاتی می باشند که نهایتاً به حل یکی از سئوالات، مسائل و مشکلات دانشگاه یا ارگانها و صنایع خارج از دانشگاه منجر شده و اجرای آن بر مبنای توانمندی های اعضای هیات علمی دانشگاه و دانشجو ممکن باشد.

مراحل مختلف اجرای پایان نامه :

- ۱- انتخاب عنوان و نگارش موضوع در قالب طرح تحقیقاتی پیشنهادی (Proposal)
- ۲- دفاع از پروپوزال ارائه شده در گروه مربوطه، توسط دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی و دستگیری * ، **
- ۳- تصویب پروپوزال پایان نامه در مراجع مربوطه
- ۴- اجرای پایان نامه

در تمام متن آئین نامه، منظور از ثبت عنوان، ثبت عنوان پایان نامه در شورای پژوهشی دانشکده/مرکز، و منظور از تصویب، تصویب نهائی پایاننامه و اخذ کد اخلاق است.

۱- انتخاب موضوع و نگارش پروپوزال پایان نامه

۱-۱- زمان انتخاب موضوع:

۱-۱-۱- دانشجویان دوره دکترای عمومی پزشکی باید قبل از شرکت در امتحان جامع کاروزی عنوان پایان نامه خود را انتخاب و ثبت نمایند.

تبصره: این دانشجویان چنانچه عنوان پایان نامه خود را در مدت مقرر به تصویب نرسانند تا زمان تصویب آن مجاز به شرکت در امتحان جامع پیش کاروزی نمی باشند.

۱-۱-۲- دانشجویان دوره دستگیری تخصصی پزشکی موظفند موضوع پایان نامه خود را حداکثر تا زمان معرفی به امتحان کتبی ارتقاء ۱ به ۲ انتخاب و به ثبت برسانند. (تصویب نهائی باید قبل از ارتقاء ۲ به ۳ انجام شود)

۱-۱-۳- دستیاران فوق تخصصی بایستی در ۶ ماه اول شروع دوره، پایان نامه های خود را به تصویب نهائی رسانده و حداقل سه ماه قبل از معرفی به مورد از آن دفاع نمایند.

* دفاع از پروپوزال برای دانشجویان دوره دکتری عمومی الزامی نمی باشد.

** در صورت نیاز، دانشکده می تواند افرادی را به عنوان نماینده جهت شرکت در جلسه دفاع از پروپوزال معرفی نماید.

- ۴-۱-۱- دانشجویان دوره دکترای عمومی پس از گذراندن ۱۰۰ واحد درسی می توانند پایان نامه خود را انتخاب و به تصویب نهائی برسانند.
- ۵-۱-۱- دانشجویان دوره دستیاری دندانپزشکی بایستی عنوان پایان نامه خود را در پایان سال اول دستیاری انتخاب و به ثبت برسانند.
- تبصره: در مورد رشته جراحی دهان فک و صورت، این مهلت تا پایان سال دوم می باشد.
- ۶-۱-۱- دانشجویان کارشناسی ارشد می بایست بعد از گذراندن ترم اول و حداکثر تا پایان ترم دوم عنوان پایان نامه خود را انتخاب و به ثبت برسانند.
- ۷-۱-۱- دانشجویان دوره Ph.D باید موضوع پایان نامه خود را در مدت زمانی محدود به آغاز نیمسال دوم و حداکثر تا پایان نیمسال چهارم از شروع به تحصیل تعیین و چارچوب کلی آن توسط استاد راهنمای پژوهشی مشخص و از طریق گروه آموزشی مربوطه جهت بررسی به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه گردد.
- تبصره: در موارد استثنایی و با نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حداکثر مدت مجاز برای ثبت عنوان پایان نامه پس از گذراندن مرحله آموزشی و قبولی در امتحان جامع می باشد.
- ۸-۱-۱- در صورت عدم رعایت زمان بندی انتخاب عنوان پایان نامه، در مقاطع و رشته های تحصیلی مختلف برابر آیین نامه های آموزشی و پژوهشی عمل خواهد شد.

۲-۱- مراحل انتخاب موضوع :

- ۱-۲-۱- انتخاب واحد پایان نامه توسط دانشجو
- ۲-۲-۱- انتخاب استاد راهنما توسط دانشجو
- ۳-۲-۱- رایحه عنوان پایان نامه توسط استاد راهنما به گروه آموزشی مربوطه و دفاع پروپوزال توسط دانشجو
- ۴-۲-۱- بررسی و تصویب پروپوزال پایان نامه در مرجع مربوطه (با شرایط ماده ۲)
- تبصره ۱: تکراری نبودن موضوع پایان نامه به این معنی است که پایان نامه یا طرح تحقیقاتی با عنوان مشابه یا متفاوت ولی محتوای تقریباً یکسان تصویب نشده باشد.
- تبصره ۲: انتخاب عنوان پایان نامه که برگرفته از قسمتی یا کل یک طرح تحقیقاتی باشد با رعایت شرایط ذیل ممکن است:

الف - دانشجو جزو همکاران اصلی طرح باشد.

ب - شرح وظایف دانشجو در طرح تحقیقاتی با پایان نامه ارائه شده هماهنگ باشد.

ج - مجری طرح تحقیقاتی رسماً اجازه رایحه پایان نامه را به دانشجو بدهد.

د - میزان پیشرفت طرح مصوب متناسب با زمان شروع کار پایان نامه باشد.

ه - در مورد پایان نامه های فناورانه حداکثر ۳ ماه از زمان تصویب طرح گذشته باشد.

۵-۲-۱- هر دانشجو باید یک موضوع را به عنوان پایان نامه انتخاب نماید.

۶-۲-۱- انتخاب موضوع پایان نامه توسط گروهی از دانشجویان (حداکثر ۳ نفر) فقط برای دانشجویان دوره دکترای عمومی، با تأیید استاد راهنما و تصویب شورای پژوهشی دانشکده به شرط رعایت موارد ذیل مجاز می باشد:

الف - حجم و اهمیت موضوع تحقیق با تعداد دانشجویان تناسب داشته باشد.

ب - تقسیم بندی موضوع تحقیق به گونه ای باشد که هر یک از دانشجویان ذیربط بتوانند انجام

بخش مستقل از پایان نامه را عهده دار شوند. برای هر دانشجو عنوان جداگانه ای ثبت خواهد شد و هر یک از

دانشجویان بایستی پایان نامه ای مستقل ارائه نمایند.

۲-۱: متقاضی پایان نامه کاربردی، یکی از واحدهای سازمانی دانشگاه یا یکی از ارگانها و صنایع خارج از دانشگاه می باشد که نیازمند نتایج حاصل از تحقیقات بعمل آمده در راستای مرتفع نمودن سئوالات، مشکلات و یا مسایل خود بوده و محقق (دانشجو) بر اساس نیاز ایشان نسبت به تعریف طرح/پایان نامه کاربردی اقدام نموده است.

۲-۸: واحد های مختلف دانشگاه می توانند سفارش دهنده پایان نامه های کاربردی باشند. در این صورت بالاترین مسئول واحد سفارش دهنده (معاونین دانشگاه) بایستی مراتب را کتبا به دانشکده و یا معاونت تحقیقات و فناوری اعلام نموده و کلیه هزینه های اجرای پایان نامه کاربردی را تقبل نمایند .

۳-۱- وظایف دانشجو:

الف - انتخاب واحد پایان نامه به عنوان یک واحد درسی در زمان مقرر

ب - انتخاب و جلب موافقت استاد راهنما

پ- گذراندن کارگاه اخلاق متناسب با موضوع پایان نامه (حیوانی، آزمایشگاهی یا کارآزمایی بالینی) و همچنین کارگاه اخلاق در نشر برای تمام موضوعات

ت- گذراندن کارگاه روش تحقیق

ج - تکمیل فرمهای مربوط به انتخاب پایان نامه

د - دفاع از پروپوزال پایان نامه و پیگیری روند ثبت موضوع پایان نامه در گروه آموزشی و دانشکده مربوطه

ه - آغاز فعالیت اجرایی در خصوص موضوع پایان نامه پس از تصویب علمی و اخلاقی و در صورت لزوم ثبت در سایت کلینیکال تریال www.IRCT.ir

و - فعالیت مداوم در خصوص موضوع پایان نامه با نظارت استادان راهنما و مشاور

ز - آرایه گزارش های دوره ای پیشرفت کار

ح - نگارش پایان نامه تحت نظارت استادان راهنما و مشاور

ط- ارسال متن کامل پایان نامه (تدوین شده طبق آئین نامه یکپارچه سازی پایان نامه های دانشگاه) به همراه مقالات منتج از پایان نامه (بجز پایان نامه های فناورانه)، مستندات ایندکس مقاله و صورتجلسه گروه جهت کسب اجازه دفاع ضروریست. ارسال فرم تأیید شده اصالت پایان نامه نیز به همراه سایر مستندات ضروریست.

ی - پیگیری مراحل دفاعیه و انجام آن

س - تحویل نسخ نهایی پایان نامه مجلد به واحد های مربوطه

۴-۱- شرایط و وظایف استاد راهنما و مشاور:

۴-۱-۱- حداقل یکی از اساتید راهنما بایستی از میان اعضای هیات علمی (آموزشی یا پژوهشی) گروه (یا به تأیید شورای پژوهشی دانشکده، از اعضا هیات علمی دانشکده) محل تحصیل (وابسته به دانشگاه علوم پزشکی تبریز) با درجه استادیاری یا بالاتر انتخاب شود.

۴-۱-۲- انتخاب استاد راهنمای مشترک از بین اعضای هیات علمی آموزشی یا پژوهشی دانشکده ها و یا سایر مراکز آموزش عالی و تحقیقاتی معتبر با تأیید گروه آموزشی و شورای پژوهشی / تحصیلات تکمیلی دانشکده بلامانع است.

تبصره ۱: انتخاب استاد راهنمای دوم از صاحب نظران صنعت (با مدرک PhD) در مورد پایان نامه های فناورانه با پیشنهاد شورای پژوهشی دانشکده/مرکز و تأیید شورای فناوری به شرط اخذ صلاحیت از مراجع قانونی امکان پذیر است.

تبصره ۲: در صورتیکه اساتید راهنما از گروه های مختلف باشند پروپوزال پایان نامه در گروه مربوط به استاد راهنمای اول به تصویب رسیده و از طریق معاونت تحقیقات و فن آوری دانشکده به اطلاع گروه استاد راهنمای دوم رسانده شود.

تبصره ۳: اعضا هیات علمی پژوهشی با رتبه علمی دانشیاری و بالاتر به شرط موافقت شورای پژوهشی دانشکده می توانند استاد راهنمای اول در مقاطع دکترای حرفه ای باشند.

تبصره ۴: در پایان نامه های مشترک بین دانشگاه علوم پزشکی تبریز و دانشگاههای معتبر خارج از کشور باید حداقل یک استاد راهنما از اساتید دانشگاه علوم پزشکی تبریز و نیز یک استاد راهنما از اساتید دانشگاه معتبر خارجی (با فقط یک affiliation برای هر استاد) در پایان نامه مشترک فعالیت نمایند.

۱-۴-۱-۳- اساتید راهنمای پایان نامه های دوره Ph.D بایستی از اساتید گروه/مرکز مربوطه بوده (استاد راهنمای دوم در صورت ضرورت با تأیید شورای گروه و تحصیلات تکمیلی می تواند خارج از گروه یا دانشگاه باشد) و حداقل از درجه استادیاری برخوردار باشد و حداقل دو سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره های تحصیلات تکمیلی بوده و حداقل راهنمایی دو پایان نامه کارشناسی ارشد/دکتری عمومی یا مشاوره چهار پایان نامه PhD را انجام داده و به اتمام رسانده باشد.

تبصره: اعضا هیات علمی از سال دوم فعالیت، به شرط راهنمایی حداقل ۲ پایان نامه کارشناسی ارشد یا دکترای حرفه ای، یا مشاوره ۴ پایان نامه PhD می توانند به عنوان استاد راهنمای دوم انتخاب شوند.

۱-۴-۱-۴- اساتید راهنمای پایان نامه های دوره دستیاری تخصصی و فوق تخصصی بایستی حداقل از درجه استادیاری برخوردار باشند و حداقل سه سال سابقه فعالیت آموزشی - پژوهشی داشته باشند و حداقل راهنمایی دو پایان نامه دکتری عمومی/ کارشناسی ارشد یا مشاوره چهار پایان نامه دکتری تخصصی را انجام داده و به اتمام رسانده باشد.

تبصره: اعضا هیات علمی از سال دوم فعالیت، به شرط راهنمایی حداقل ۲ پایان نامه کارشناسی ارشد یا دکترای حرفه ای، یا مشاوره ۴ پایان نامه PhD می توانند به عنوان استاد راهنمای دوم انتخاب شوند.

۱-۴-۱-۵- اساتید راهنمای پایان نامه های دوره دکتری عمومی می بایست حداقل از درجه استادیاری برخوردار باشند. در موارد استثنایی می توان از اعضای هیئت علمی مری با سابقه حداقل ۵ سال فعالیت آموزشی - پژوهشی دانشگاهی، با تأیید شورای پژوهشی دانشکده به عنوان استاد راهنما استفاده نمود.

۱-۴-۱-۶- اساتید راهنمای پایان نامه های کارشناسی ارشد می بایست حداقل از درجه استادیاری برخوردار باشند. در موارد استثنایی در رشته هایی که استادیار به تعداد کافی وجود ندارد با تأیید شورای پژوهشی و تحصیلات تکمیلی از مریبان با سابقه حداقل ۱۰ سال فعالیت آموزشی - پژوهشی دانشگاهی، برای پایان نامه های کارشناسی ارشد می توان به عنوان استاد راهنما استفاده نمود.

۱-۴-۱-۷- انتخاب استاد راهنما در مقطع Ph.D و کارشناسی ارشد و سایر مقاطع با تقاضای دانشجو، موافقت کتبی استاد، گروه و تصویب شورای پژوهشی و تحصیلات تکمیلی یا شورای پژوهشی دانشکده خواهد بود.

تبصره : در موارد خاص، انتخاب استاد راهنما خارج از چارچوب فوق با تصویب شورای پژوهشی دانشگاه قابل انجام است.

۲-۴-۱- وظایف استاد راهنما:

الف - داشتن مسئولیت اصلی در مراحل مختلف اجرای پایان نامه و صحت علمی مطالب آن
ب - راهنمایی دانشجوی در کلیه مراحل طراحی، اجرا، تدوین پایان نامه و تدوین و انتشار مقاله یا مقالات منتج از پایان نامه و دفاعیه پایان نامه

ج - انتخاب استاد(ان) مشاور در صورت لزوم

د - انجام مکاتبات لازم با گروه آموزشی و معاونت پژوهشی دانشکده در مراحل مختلف پایان نامه

ه - نظارت بر روند اجرای صحیح تحقیق

و - مطالعه، تصحیح و تأیید پیش نویس و تایپ شده پایان نامه و مقاله یا مقالات منتج از آن

ز - شرکت در جلسه دفاع از پایان نامه

۳-۴-۱- تعداد استاد راهنما:

۱-۴-۳-۱- هر پایان نامه دارای حداقل یک استاد راهنما خواهد بود.

۲-۴-۳-۱- انتخاب بیش از یک استاد راهنما برای هر پایان نامه با تأیید شورای پژوهشی یا شورای تحصیلات تکمیلی هر دانشکده امکان پذیر است.

۳-۴-۳-۱- در مواردی که استاد راهنمای پایان نامه بیش از یک نفر باشد، استاد راهنمای آن گروه آموزشی که پایان نامه در آن گروه به تصویب رسیده است به عنوان نماینده استادان راهنما در مکاتبات معاونت پژوهشی محسوب می گردد و اطلاع رسانی و ایجاد هماهنگی به عهده خود استادان راهنما خواهد بود.

تبصره: در صورتیکه اساتید راهنما مربوط به یک گروه آموزشی باشند باید کتباً یک نفر را بعنوان نماینده به شورای پژوهشی دانشکده معرفی نمایند.

۴-۴-۱- سهمیه راهنمایی پایان نامه:

هر عضو هیات علمی دانشگاه دارای سه سهم پایان نامه بصورت پایه بوده و هر سهم پایه معادل با یک پایان نامه Ph.D یا دو پایان نامه کارشناسی ارشد و یا دو پایان نامه دوره رزیدنتی خواهد بود .

تبصره ۱: در پایان نامه های مشترک، سهمیه مربوطه به نسبت مساوی بین اساتید راهنما تقسیم خواهد شد.

تبصره ۲: مسوولیت سهمیه بندی پایان نامه های اساتید بر عهده مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه (معاونت آموزشی دانشگاه) است. مجوز سهمیه سالانه اعضای هیئت علمی در صورت اتمام پایان نامه های مصوب و انجام تعهدات مربوطه صادر خواهد شد. در صورت عدم ارسال مستندات، سهمیه مربوطه یک در نظر گرفته خواهد شد و ثبت پایان نامه ها به تعداد بیشتر منوط به ارسال مستندات خواهد بود.

تبصره ۳: هر استاد راهنما می تواند حداکثر ۲ پایان نامه فناورانه کاربردی همزمان داشته باشد و تعریف پایان نامه کاربردی برای دانشجویان جدید منوط به دفاع دانشجویان قبلی خواهد بود.

تبصره ۴:

سهمیه مازاد اعضای هیات علمی شامل دو سهم پایه مندرج در بند ۱-۴-۴-۱ می باشد و تحت شرایط زیر

به اعضای هیات علمی تعلق خواهد گرفت :

الف (سهمیه مازاد و سیاستهای آن زمانی برای افراد شامل خواهد شد که در گروه آموزشی مربوطه هر عضو گروه حداقل راهنمایی یک پایان نامه دوره تکمیلی یا رزیدنتی را بر عهده گرفته باشند .

ب) عضو هیات علمی زمانی شامل سهمیه مازاد خواهد بود در سال قبل ۵ مقاله چاپ شده سطح یک ارائه نمایند که حداقل ۳ مقاله از ۵ مقاله مذکور بعنوان نویسنده اول و یا رابط باشد.

۵-۴-۱- شرایط استاد مشاور:

به پیشنهاد استاد راهنما و با تایید شورای پژوهشی دانشکده، بسته به ماهیت موضوع پایان نامه، یک (دوره دکتری عمومی) تا سه (مقاطع تحصیلات تکمیلی و دستیاری تخصصی و فوق تخصصی) استاد مشاور از بین اعضای هیات علمی آموزشی یا پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی تبریز یا سایر دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی و یا افراد غیر هیات علمی تعیین می گردد.

تبصره ۱: در کلیه مقاطع، شورای پژوهشی دانشکده می تواند ضرورت وجود استاد مشاور از یک تخصص خاص را یاد آوری نماید ولی انتخاب فرد بعهد استاد راهنما خواهد بود.

تبصره ۲: در مقاطع تحصیلات تکمیلی استاد مشاور باید دارای مدرک Ph.D یا دکتری تخصصی بالینی با حداقل مرتبه استاد یاری را داشته باشد. برای صاحب نظرانی که عضو هیات علمی نیستند داشتن مدرک دکتری تخصصی یا Ph.D الزامی است.

تبصره ۳: انتخاب بیش از یک استاد مشاور دوره دکتری عمومی (ترجیحا" از رشته های مختلف برای ارتقا همکاری بین بخشی) با ذکر دلایل توجیهی کافی و با تایید شورای پژوهشی دانشکده امکان پذیر است.

۶-۴-۱- وظایف استاد مشاور:

الف - همکاری فعال با دانشجو و استاد راهنما در مراحل از پایان نامه که نیاز به مشاوره ایشان وجود دارد
ب - شرکت در جلسه دفاعیه

۱- ۲ مراحل تصویب پایان نامه :

۱-۲- نامه درخواست راهنمایی پایان نامه توسط استاد راهنما به مدیر گروه:

- کنترل سهمیه پایان نامه های اساتید راهنما توسط مدیر گروه مربوطه صورت خواهد پذیرفت.

۲-۲- ارائه پایان نامه توسط دانشجو در گروه آموزشی مربوطه بعد از انجام هماهنگی های اولیه با مدیر گروه توجه: لازم است تمامی پایان نامه ها در قالب یک پروپوزال (مشترک برای پایان نامه و طرحهای تحقیقاتی) مصوب دانشگاه تدوین و ارائه شود.

۳-۲- ارسال برای داوری علمی و اخلاقی پایان نامه توسط معاون تحقیقات و فناوری دانشکده

۴-۲- اخذ کد اخلاقی از کمیته اخلاق پژوهشی (تاریخ اخذ کد اخلاق، به معنی تاریخ تصویب پایان نامه خواهد بود)

۵-۲- ارسال نتایج داوری و سایر مستندات مربوطه به معاونت آموزشی/تحصیلات تکمیلی دانشکده توسط معاونت تحقیقات و فناوری دانشکده

۶-۲- کنترل موضوع از نظر: الف) سهمیه استاد راهنما (توسط معاونت تحقیقات و فناوری یا تحصیلات تکمیلی دانشکده)، ب) داوری علمی و اخلاقی، ج) احراز شرایط آموزشی دانشجو توسط معاونت تحقیقات و فناوری دانشکده

۷-۲- ورود اطلاعات مورد نیاز و تصویب و ثبت پایان نامه در شورای پژوهشی/تحصیلات تکمیلی دانشکده

۸-۲- در صورتی که محل اجرای پایان نامه به درخواست استاد راهنما، "مرکز تحقیقاتی" باشد، مدارک مربوطه توسط معاون محترم تحقیقات و فناوری دانشکده به مرکز مورد نظر ارسال خواهد شد.

۹-۲- عقد قرارداد با معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه (در صورت لزوم)

۱۰-۲- ارائه گزارشات پیشرفت پایان نامه توسط استاد راهنما (هر شش ماه یکبار) به مدیر گروه/رئیس مرکز تحقیقات و انعکاس این گزارشات توسط مدیر گروه/رئیس مرکز تحقیقات به (۱) معاونت تحقیقات و فناوری دانشکده و (۲) معاونت آموزشی/تحصیلات تکمیلی دانشکده

تبصره ۱: در مورد پایان نامه های فناورانه، رایبه درخواست و تصویب موضوع کاربردی بودن پایان نامه دانشجویی در شورای فناوری دانشگاه، یکی از الزامات اساسی تصویب پایان نامه در شورای آموزشی و پژوهشی دانشکده / مرکز می باشد. طرح ها باید ماهیت مطالعاتی و پژوهشی داشته و منجر به حل مشکل یا مسئله ای از دانشگاه/سازمان ها و صنایع خارج از دانشگاه شود و لازم نیست طرح مذکور الزاما به گسترش مرزهای دانش منتهی گردند. در این راستا شورا طرح هایی را مورد تصویب قرار خواهد داد که ماهیت پروژه های عمرانی یا اجرایی نداشته باشند.

۲- حمایت مالی پایان نامه ها

معاونت تحقیقات و فناوری در مورد تصویب طرح های تحقیقاتی منتج از پایان نامه ها، تا سقف مبالغ زیر به دانشکده ها و مراکز تحقیقاتی تفویض اختیار می دهد:

۱-۳: پایان نامه های دوره کارشناسی ارشد و دکترای حرفه ای تا سقف شصت میلیون ریال (در صورت همراستا بودن با اولویت های دانشگاه تا سقف هشتاد میلیون ریال)

۲-۳: پایان نامه های دوره PhD و دستیاری بالینی تخصصی و فوق تخصصی تا سقف یکصد و پنجاه میلیون ریال (در صورت همراستا بودن با اولویت های دانشگاه تا سقف یکصد و هشتاد میلیون ریال)

۳-۳: فلوشیپ های مورد تأیید وزارت بهداشت تا سقف شصت میلیون ریال (در صورت ارائه از طریق مراکز تحقیقاتی)

تبصره ۱: در صورت داشتن استاد راهنمای بین المللی، پایان نامه های دوره رزیدنتی و Ph.D تا سقف ۲۵۰ میلیون ریال و پایان نامه های مشترک دوره دکترای عمومی و کارشناسی ارشد تا سقف ۱۰۰ میلیون ریال (پس از ارائه مستندات لازم) مورد حمایت مالی قرار میگیرند. بررسی و تصویب این پایان نامه ها به صورت موردی در شورای پژوهشی دانشگاه خواهد بود. (سیاستگزاری سال ۹۸ حوزه تحقیقات)

تبصره ۲: اخذ گرنت بالاتر از یکصد میلیون ریال از منابع خارج از دانشگاه و یا اخذ اعتبار حداقل یکصد و پنجاه میلیون ریال از یکی از سایر معاونتهای دانشگاه (بعنوان متقاضی پایان نامه کاربردی) جهت تصویب پایان نامه به عنوان پایان نامه کاربردی الزامی می باشد. در خصوص گرنتهای دریافتی از وزارت متبوع و یا معاونت علمی ریاست جمهوری به مشابه گرنتهای داخل دانشگاه رفتار خواهد شد. در ازای دریافت گرنتهای فوق الذکر صرفا یک دانشجو می تواند از مزایای پایان نامه های کاربردی استفاده نماید.

۳- اجرای پایان نامه :

۱-۳- حداقل و حداکثر زمان اجرای پایان نامه:

حداقل فاصله زمانی بین تصویب پایان نامه (تصویب در کمیته اخلاق دانشگاه) تا دفاع پایان نامه، یک سال می باشد. این فاصله زمانی در مورد مقطع کارشناسی ارشد ۶ ماه است و دانشجو هنگامی مجاز به دفاع از پایان

نامه است که کلیه واحدهای آموزشی خود را با موفقیت گذرانده باشد. حداکثر مدت این زمان با توجه به آیین نامه های آموزشی هر رشته خواهد بود.

۲-۳- ارایه گزارش پیشرفت کار:

هر دانشجو مقطع Ph.D موظف است پس از تصویب پایان نامه، نسبت به شروع انجام پایان نامه اقدام نماید و میزان پیشرفت کار خود را بر اساس آیین نامه ها و سیاستهای معاونت پژوهشی هر دانشکده گزارش نماید. نحوه گزارش پیشرفت کار Ph.D:

استاد راهنمای پژوهشی موظف است در هر مرحله از تحقیق و حداقل هر ۶ ماه، یک نوبت گزارشی مکتوب از پیشرفت کار دانشجو را از وی درخواست کند. این گزارش پس از تأیید استاد راهنمای پژوهشی از طریق گروه به شورای پژوهشی تحصیلات تکمیلی دانشکده تسلیم می شود و با حضور دانشجو و استاد راهنمای پژوهشی در جلسه ای که اعضای آن توسط همین شورا تعیین می گردد، مورد بررسی قرار می گیرد. آخرین جلسه گزارش پیشرفت پایان نامه یک ماه مانده به تاریخ پیش دفاع با حضور اساتید راهنما و مشاور در گروه مربوطه برگزار خواهد شد.

تبصره ۱: در صورت عدم ارائه بموقع گزارش پیشرفت کار ۱۰٪ از کل نمره نهایی پایان نامه کسر خواهد شد.

تبصره ۲: ارایه مرتب گزارشات مزبور در مقطع Ph.D لازمه انجام پیش دفاع می باشد.

۳-۳- شرایط دانشجو:

کلیه دانشجویان پذیرفته شده دانشگاه علوم پزشکی تبریز و آن دسته از دانشجویان انتقالی و تکمیلی این دانشگاه که طبق مقررات آموزشی مجاز به انتخاب واحد پایان نامه می باشند موظفند نسبت به انتخاب و ثبت موضوع پایان نامه، براساس مقررات اقدام نمایند.

۴-۳- شرایط تعویض عنوان:

۱-۴-۳- تعویض عنوان پایان نامه:

تعویض عنوان بعد از تصویب پایان نامه با درخواست استاد راهنما و با ذکر دلایل توجیهی کافی، فقط یکبار امکانپذیر است.

تبصره ۱: در مواردی که اختلافی بین دانشجو و استاد راهنما باشد شورای پژوهشی دانشکده مرجع حل اختلاف خواهد بود.

تبصره ۲: در صورت تعویض عنوان، مراحل ثبت و تصویب عنوان جدید پایان نامه مجدداً تکرار و پایان نامه با تاریخ جدید ثبت خواهد شد و در این صورت دانشجو یکسال بعد از تاریخ تصویب جدید میتواند از پایان نامه خود دفاع نماید، بنابراین دانشجو در زمان انتخاب عنوان باید دقت کافی را مبذول دارد.

۲-۴-۳- اصلاح عنوان:

تغییرات جزئی در عنوان پایان نامه (اصلاح عنوان) بدون اینکه چهارچوب عنوان اصلی تحقیق تغییر یابد برای پایان نامه های دکتری عمومی و کارشناسی ارشد حداکثر تا شش ماه و برای پایان نامه های Ph.D و دستگیری تخصصی و فوق تخصصی حداکثر تا نه ماه پس از تصویب فقط یکبار با ذکر دلایل کافی از طرف استاد راهنما و با تأیید شورای پژوهشی دانشکده امکان پذیر است و در اینگونه موارد نیازی به تکرار مراحل مختلف ثبت عنوان نمی باشد و تاریخ تصویب قبلی ملاک خواهد بود.

تبصره: ایجاد هر گونه تغییرات در مواد و روش کار بایستی در زمان پیشنهاد اصلاح تغییرات جزئی پایان نامه از طرف استاد راهنما به شورای پژوهشی دانشکده ارایه شده و به تأیید این شورا برسد.

۵-۳- تغییر استاد راهنما

۱-۵-۳- هر دانشجو فقط یک مرتبه مجاز به تغییر استاد راهنما می باشد که این تغییر بایستی با موافقت طرفین و با ذکر دلایل کافی و قانع کننده بوده و به تصویب شورای پژوهشی دانشکده برسد.
تبصره ۱: اگر تغییر استاد راهنما منجر به تغییر کلی عنوان نشود، تاریخ تصویب قبلی پایان نامه ملاک خواهد بود در غیر اینصورت تغییر استاد راهنما بلامانع بوده ولی تاریخ تصویب قبلی ملاک نخواهد بود و دانشجو ملزم به انتخاب پایان نامه با عنوان جدید و تکرار مراحل است و تصویب آن طبق بند ۲-۴-۳ خواهد بود.
تبصره ۲: در مواردی که اختلافی بین دانشجو و استاد راهنما باشد شورای آموزشی / پژوهشی گروه مربوطه مرجع حل اختلاف بوده و رای خود را در این مورد به شورای پژوهشی دانشکده اعلام خواهد نمود.
تبصره ۳: اگر تغییر استاد راهنما طبق تبصره ۲ این ماده، بدون رضایت استاد راهنما صورت گیرد و رای به نفع دانشجو صادر شود در صورتیکه سه ماه از تاریخ تصویب پایان نامه نگذشته باشد تاریخ تصویب قبلی ملاک خواهد بود.

۲-۵-۳- حذف یکی از استادان راهنما - در مواردی که بیش از یک استاد راهنما موجود باشد با تأیید و توافق کلیه استادان راهنما و با ذکر دلایل کافی و تأیید شورای پژوهشی دانشکده فقط برای یک مرتبه ممکن می باشد.

تبصره: در مواردی که اختلافی بین استادان راهنما پیش بیاید شورای پژوهشی دانشکده مرجع حل اختلاف خواهد بود.

۳-۵-۳- اضافه نمودن استاد راهنما به پایان نامه پس از تصویب آن تنها با رضایت دانشجو و تأیید شورای پژوهشی دانشکده امکان پذیر می باشد.

۴-۵-۳- در مواردی که طول مدت غیبت تنها استاد راهنمای پایان نامه، بیش از دو پنجم (۴۰٪) مدت زمان کل اجرای پایان نامه باشد این غیبت به منزله حذف استاد راهنما تلقی می گردد و دانشجو موظف است با هماهنگی گروه آموزشی و شورای پژوهشی دانشکده نسبت به انتخاب استاد راهنمای جدید اقدام نماید.
تبصره: در مواردی که تعداد استاد راهنما بیش از یک نفر باشد و همه آنها بیش از دو پنجم مدت زمان کل اجرای پایان نامه غیبت داشته باشند این غیبتها به منزله حذف همه استادان راهنما تلقی می گردد.

۵-۵-۳- هر استاد راهنما در زمان غیبت (تا مدت مجاز) موظف است در امور پایان نامه ها جانشینی از بین اعضای هیات علمی همان گروه آموزشی انتخاب و به مدیر گروه آموزشی و معاونت پژوهشی دانشکده منعکس نماید.

۶-۳- تغییر استاد مشاور:

حذف یا تعویض استاد مشاور باید به پیشنهاد استاد راهنما با ذکر دلایل کافی و قانع کننده و به تأیید شورای پژوهشی دانشکده برسد. هر گونه تغییر در استاد(ان) مشاور پایان نامه فقط یک مرتبه در طول پایان نامه امکان پذیر است.

تبصره : هر گونه اضافه یا حذف استاد مشاور در مدت مجاز برای پایان نامه های دکتری عمومی و کارشناسی ارشد حداکثر تا شش ماه و برای پایان نامه های Ph.D و دستیاری تخصصی و فوق تخصصی حداکثر تا نه ماه پس از تصویب با پیشنهاد استاد راهنما فقط برای یکبار امکان پذیر خواهد بود.
تبصره: در مواردی که بین استاد راهنما و مشاور اختلافی وجود داشته باشد در درجه اول شورای آموزشی / پژوهشی گروه و در صورت عدم رفع، شورای پژوهشی دانشکده مرجع حل اختلاف خواهد بود.

۴- دفاع از پایان نامه :

- ۴-۱- درخواست تشکیل جلسه دفاع از پایان نامه توسط استاد راهنما از مدیر گروه آموزشی مربوطه
- ۴-۲- استعلام مدیر گروه آموزشی در خصوص وضعیت آموزشی دانشجو از معاونت آموزشی دانشکده
- ۴-۲-۱- اتمام واحدهای درسی و قبولی در امتحان جامع قبل از برگزاری دفاع برای تمام دانشجویان دوره های Ph.D و اتمام واحدهای درسی قبل از برگزاری دفاع برای تمام دانشجویان دوره های کارشناسی ارشد اجباری می باشد.
- ۴-۲-۲- دانشجویان دوره های دستیاری پزشکی و دندانپزشکی در سال آخر تحصیلی می توانند در خصوص برگزاری دفاعیه اقدام نمایند. در صورت عدم دفاع پایان نامه برای شرکت در آزمون دانشنامه تخصصی و فوق تخصصی معرفی نخواهند شد.
- ۴-۲-۳- دانشجویان دوره های دکترای عمومی در آخرین نیمسال تحصیلی می توانند از پایان نامه خود دفاع نمایند.
- ۴-۳- ارسال مستندات به معاون تحقیقات و فناوری دانشکده
- ۴-۴- کنترل مستندات مورد نیاز از جمله احراز شرایط لازم از نظر آموزشی (واحدهای آموزشی، و ...) و مقالات مورد نیاز برای دفاع توسط معاونت تحقیقات و فناوری دانشکده
- ۴-۴-۱- گذراندن کارگاه اخلاق در نشر برای تمام موضوعات و گذراندن کارگاه اخلاق در پژوهش متناسب با موضوع پایان نامه (انسانی، حیوانی، آزمایشگاهی) برای دریافت اجازه دفاع از پایان نامه های دکتری عمومی و مقاطع تحصیلات تکمیلی ضروری است.
- توجه: در مورد دوره رزیدنتی، دستیاری تخصصی و فوق تخصصی، صحافی و تسویه حساب، منوط به پذیرش/چاپ مقاله سطح یک می باشد.
- تبصره: د: پایان نامه هایی که بعنوان طرح فناورانه به انجام رسیده و شرایط مندرج در قرارداد مربوطه (که در قرارداد طرحهای فناورانه به امضای طرفین رسیده است) را به انجام رسانده باشند بی نیاز از مقاله بوده و در این شرایط، دفاع (با سقف نمره ۲۰) و فارغ التحصیلی دانشجو بلامانع است. دانشجویان مقطع PhD ملزم به رعایت موازین آئین نامه بالا دستی در مورد ملزومات برای دفاع هستند.
- ۴-۵- تشکیل جلسه پیش دفاع و سپس دفاع پایان نامه توسط معاونت تحقیقات و فناوری دانشکده
- ۴-۶- ارسال نتایج و مستندات دفاع پایان نامه توسط معاونت تحقیقات و فناوری دانشکده به معاونت آموزشی/تحصیلات تکمیلی دانشکده
- ۴-۷- انجام مراحل فارغ التحصیلی دانشجو توسط معاونت آموزشی/تحصیلات تکمیلی دانشکده.
- ترکیب هیأت داوران دارای حق رای بر اساس مقطع و رشته تحصیلی به شرح بندهای ذیل خواهد بود:
- ۴-۵-۱- دوره های دکترای عمومی:
- الف- استاد (یا اساتید) راهنما (جمعا" دارای یک رای)
- تبصره: در صورتی که تعداد استاد راهنما بیش از یک نفر باشد یک نفر از آنها به عنوان رئیس هیات داوران بصورت کتبی معرفی می شود.
- ب - استاد (یا اساتید) مشاور در صورت نیاز(جمعا" دارای یک رای)
- ج نماینده شورای پژوهشی دانشکده

د - نماینده گروه آموزشی مرتبط با پایان نامه
ه - یک نفر از اعضای هیات علمی رشته مربوطه به پیشنهاد گروه آموزشی مربوطه

۲-۵-۴- مقطع دستیاری:

الف- استاد (یا اساتید) راهنما (جمعا" دارای یک رای)
تبصره: در صورتی که تعداد استاد راهنما بیش از یک نفر باشد یک نفر از آنها به عنوان رئیس هیات داوران بصورت کتبی معرفی می شود.

ب - استاد (یا اساتید) مشاور در صورت نیاز (جمعا" دارای یک رای)

ج - مدیر یا معاون مدیر گروه آموزشی مربوطه یا نماینده ایشان

د - دو نفر از اعضای هیات علمی گروه آموزشی به پیشنهاد گروه مربوطه

۳-۵-۴- مقطع کارشناسی ارشد:

هیئت داوران: ارزشیابی پایان نامه در جلسه دفاعیه توسط هیئت داوران متشکل از:

الف- استاد (یا اساتید) راهنما (جمعا" دارای یک رای)

تبصره: در صورتی که تعداد استاد راهنما بیش از یک نفر باشد یک نفر از آنها به عنوان رئیس هیات داوران بصورت کتبی معرفی می شود.

ب - استاد (یا اساتید) مشاور در صورت نیاز (جمعا" دارای یک رای)

ج- یک نفر نماینده شورای پژوهشی تحصیلات تکمیلی

د- دو نفر از بین اعضای هیئت علمی داخل یا خارج از دانشگاه به عنوان داور با حق رای به پیشنهاد گروه و تایید شورای پژوهشی تحصیلات تکمیلی دانشکده

۴-۵-۴- مقطع Ph.D:

الف- استاد (یا اساتید) راهنما (جمعا" دارای یک رای)

تبصره: در صورتی که تعداد استاد راهنما بیش از یک نفر باشد یک نفر از آنها به عنوان رئیس هیات داوران بصورت کتبی معرفی می شود.

ب - استاد (یا اساتید) مشاور در صورت نیاز (جمعا" دارای یک رای)

ج - چهار نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه یا مؤسسات تحقیقاتی با درجه حداقل استادیاری و سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره تحصیلات تکمیلی با پیشنهاد گروه و تایید شورای پژوهشی تحصیلات تکمیلی دانشکده

تبصره ۱: حداقل یک نفر از اعضای هیأت داوران باید دارای درجه دانشیاری یا بالاتر باشد.

تبصره ۲: دو نفر از اعضای هیأت داوران باید از دانشگاه ها و مؤسسات تحقیقاتی دیگر انتخاب شوند. مرتبه علمی یکی از این دو نفر در صورت وجود در داخل کشور باید حداقل دانشیاری باشد.

تبصره ۳: نماینده داوران در جلسه دفاع، توسط معاونت پژوهشی دانشکده یا رئیس مرکز انتخاب خواهد شد.

* جلسه دفاعیه با ریاست استاد راهنمای پژوهشی و حداقل سه تن دیگر از اعضای هیئت داوران رسمیت می یابد. حضور استادان مشاور الزامی نیست. دانشجو موظف است در این جلسه گزارشی از کار تحقیقاتی و پایان نامه خود را ارائه نموده و از آن دفاع نماید.

۵-۴-۴- در رشته های دستیاری دندانپزشکی ترکیب هیأت داوران به این شرح است:

- الف- استاد (یا اساتید) راهنما (جمعا" دارای یک رای)
تبصره: در صورتی که تعداد استاد راهنما بیش از یک نفر باشد یک نفر از آنها به عنوان رییس هیات داوران بصورت کتبی معرفی می شود.
- ب - استاد (یا اساتید) مشاور در صورت نیاز (جمعا" دارای یک رای)
ج - معاون آموزشی (یا نماینده ایشان)
د - معاون پژوهشی (یا نماینده ایشان)
هـ - سرپرست تحصیلات تخصصی دانشکده (یا نماینده ایشان)
و - مدیر گروه آموزشی مربوطه (یا نماینده ایشان)
ز - مسؤول تحصیلات تخصصی گروه آموزشی مربوطه
- تبصره: در صورت صلاحدید سرپرست تحصیلات تخصصی دانشکده و در صورت ارتباط با عنوان پایان نامه تخصصی، حداکثر دو نفر از اعضای هیأت علمی سایر رشته های مرتبط دندانپزشکی و یا دانشکده های دیگر با درجه حداقل استادیاری به ترکیب هیات داوران اضافه خواهد شد.
- ۴-۶- معاونت پژوهشی دانشکده پس از بررسی های اولیه و با هماهنگی استاد راهنما، زمان و محل دفاعیه را مشخص می نماید.
- ۴-۷- دعوتنامه داوران و یک جلد از پایان نامه صحافی نشده درمقاطع دکتری عمومی و کارشناسی ارشد بایستی حداقل یک هفته و در خصوص دفاعیه های PhD حداقل دو هفته قبل از زمان دفاع توسط داوران دریافت شده باشد. نمونه فرم دریافت دعوتنامه توسط داوران در فصل ضمیمه آمده است.
- ۴-۸- جلسه دفاع برای تمامی مقاطع بصورت علنی و ارزیابی آن بصورت غیر علنی انجام خواهد شد.
- ۴-۹- برای مقطع PhD جلسه پیش دفاع اجباری است ولی در سایر مقاطع اختیاری می باشد.
- ۴-۱۰- در مواردی که استاد راهنمای پایان نامه بیش از یک نفر باشد میانگین نمره آنها (بعنوان یک داور) منظور خواهد شد.
- ۴-۱۱- در مواردی که استاد مشاور پایان نامه بیش از یک نفر باشد میانگین نمره آنها (بعنوان یک داور) منظور خواهد شد.
- ۴-۱۲- زمان و مکان برگزاری جلسه دفاع عمومی بایستی حداقل یک هفته قبل از موعد مقرر با نصب آگهی در محل های لازم به اطلاع عموم علاقمندان برسد.
- ۴-۱۳- در مقطع دکتری عمومی و کارشناسی ارشد و دستیاری تخصصی و فوق تخصصی جلسه دفاع با ریاست استاد راهنما، و استادان مشاور (با نظر استاد راهنما) و مسئول امور پایان نامه و نماینده شورای پژوهشی دانشکده و حضور حداقل یک نفر از داوران منتخب ذکر شده در بند ۴-۵ رسمیت می یابد.
- ۴-۱۴- جلسه دفاع پایان نامه های دستیاری دندانپزشکی با حضور حداقل ۵ نفر از هیأت داوران رسمی خواهد بود. حضور استاد راهنما در این جلسه الزامی است.
- ۴-۱۵- حداقل مقالات لازم برای اجازه دفاع پایان نامه ها در مقاطع مختلف تحصیلی به عهده سیاست های تعیین شده دانشگاه از طریق شورای پژوهشی تحقیقات و فناوری خواهد بود.

۱۶-۴- ارسال اسامی داوران داخلی و خارجی به تعداد سه برابر داوران پیش بینی شده توسط آئین نامه (۶ داور داخلی- ۶ داور خارجی) به همراه درخواست صدور اجازه پیش دفاع به همراه صورتجلسه گروه به معاونت پژوهشی دانشکده.

تبصره: هرگونه تغییر در ترکیب داوران ابلاغ شده به گروه توسط معاونت پژوهشی، با نامه کتبی مدیر گروه و تصویب مجدد شورای تحصیلات تکمیلی امکانپذیر خواهد بود

۱۷-۴- **نمره پایان نامه طبق فرم ارزیابی (که نمونه آن در ضمیمه آمده است) از ۲۰ محاسبه خواهد شد.**

۱-۱۷-۴- برای دانشجویان PhD به ارایه مقاله در کنگره و سمینارها امتیازی تعلق نمی گیرد.

۲-۱۷-۴- دانشجویان تحصیلات تکمیلی/ دستیاری تخصصی و فوق تخصصی در صورتیکه بتوانند گواهی چاپ یا پذیرش مقاله یا مقالات مطابق با حداقل انتظارات تعیین شده توسط شورای پژوهشی دانشگاه را ارایه نمایند، برای دانشجویان PhD و دانشجویان دوره دستیاری تخصصی و فوق تخصصی حداکثر ۵ نمره از ۱۰۰ نمره و برای دانشجویان کارشناسی ارشد ۷/۵ نمره از ۱۰۰ نمره اختصاص می یابد. (بند ۱۲ فرم ارزیابی پایان نامه)

۳-۱۷-۴- برای دانشجویان دکترای عمومی در صورتیکه گواهی چاپ یا پذیرش مقاله را اخذ نمایند حداکثر تا ۱۰ نمره (از ۱۰۰ نمره) اختصاص می یابد. (بند ۱۲ فرم ارزیابی پایان نامه)

۴-۱۷-۴- دانشجویانی که بتوانند مقالاتی بیش از حداقل انتظارات تعیین شده توسط شورای پژوهشی دانشگاه را ارایه نمایند حداکثر تا ۵ نمره اضافی از بند ۱۳ را اخذ خواهند نمود.

تبصره: نویسنده رابط تمام مقالات منتج از پایان نامه می بایست استاد راهنمای مربوطه باشد.

۵-۱۷-۴- در صورت عدم احراز مفاد قرار دادهای فناورانه، دانشجوی مربوطه مشروط به اعاده کلیه مبالغ دریافتی از بابت طرح فناورانه توسط مجری، اجازه دفاع از پایان نامه را خواهد داشت و در این شرایط نمره دانشجو به مشابه پایان نامه های فاقد مقاله تلقی شده و نمره دانشجو از ۱۸ محاسبه خواهد گردید. دانشجویان مقطع PhD ملزم به رعایت موازین آئین نامه بالا دستی در مورد ملزومات برای دفاع هستند.

۶-۱۷-۴: در تمام مقاطع، پایان نامه هایی که از ابتدا بصورت فناوری تصویب نشده ولی در آخر منجر به محصول شده باشند، در شورای فناوری بررسی شده و محصول نهائی می تواند جایگزین یکی از مقالات گردد.

۱۸-۴- **ملاک قبولی در مقاطع مختلف به شرح ذیل خواهد بود:**

۱-۱۸-۴- **مقطع PhD:**

سطوح قبولی شامل: عالی، بسیار خوب، خوب و قابل قبول می باشد و در غیر اینصورت، غیر قابل قبول (مردود) محسوب می شود ملاک تصمیم گیری در خصوص رد یا قبول آن، رای موافق حداقل چهار تن از اعضای هیأت داوران است در صورتی که تعداد آرای موافق و مخالف برای تصمیم گیری برابر باشد رای رئیس هیأت داوران نافذ است. برای درجه بندی مراتب قبولی، رای موافق حداقل سه تن از اعضا ضروری است و در صورت دادن نمره، میانگین نمرات برای سطح بندی مدنظر قرار خواهد گرفت.

سطح بندی نمره در این مقطع به شرح ذیل خواهد بود: (درکارنامه نامبردگان نیز رتبه قید می گردد و در معدل کل تأثیر ندارد)

از ۱۹ تا ۲۰: عالی

از ۱۸ تا ۱۸/۹۹: بسیار خوب

از ۱۶/۵ تا ۱۷/۹۹: خوب

از ۱۵ تا ۱۶/۴۹: قابل قبول

کمتر از ۱۵: غیر قابل قبول

تبصره: در مقطع PhD، اگر هیأت داوران، پایان نامه را از جهاتی ناقص تشخیص دهد موارد نقص را در رای خود ذکر نموده و از دانشجو می خواهد در مدتی که از حداکثر مجاز دوران تحصیل وی تجاوز نکند پایان نامه خود را کامل و مجدداً از آن دفاع نماید.

۲-۱۸-۴- مقطع کارشناسی ارشد:

نمره نهایی محاسبه و به شرح ذیل سطح بندی می شود:

۱۸/۵ تا ۲۰: عالی

۱۷ تا ۱۸/۴۹: بسیار خوب

۱۵/۵ تا ۱۶/۹۹: خوب

۱۴ تا ۱۵/۴۹: قابل قبول

کمتر از ۱۴: غیر قابل قبول

۱- تکمیل مستندات و صلاحیت پایان نامه برای دفاع، منوط به ارائه پذیرش/چاپ مقاله در نمایه

scopus یا PubMed است. صلاحیت نمره ارزیابی این قبیل مقالات، حداکثر ۱۸ می تواند باشد.

۲- صلاحیت کسب نمره ارزیابی عالی (پایان نامه تا نمره ۲۰) منوط به احراز یکی از شرایط زیر خواهد

بود:

(۱-۱) چاپ مقاله در مجلات ISI، PubMed، و یا چارک اول (Q1) SJR

(۱-۲) پایان نامه های کاربردی مورد تأیید شورای فناوری دانشگاه و جذب حداقل صد میلیون ریال گرنت

خارج دانشگاهی. در ضمن، صلاحیت دفاع این نوع از پایان نامه ها، منوط به ارائه مقاله نخواهد بود.

(۱-۳) در صورتی که آدرس حداقل یکی از نویسندگان مقاله (affiliation) مربوط به دانشگاه یا مراکز

علمی-تحقیقاتی بین المللی (خارج از کشور) باشد، در کنار ارائه پذیرش/چاپ مقاله در نمایه scopus

یا PubMed.

(۱-۴) پایان نامه های غیر کاربردی که دارای پذیرش/چاپ مقاله در نمایه Scopus یا PubMed باشند و

موفق به اخذ گرنت صد میلیون ریالی از خارج دانشگاه گردند.

۲- در خصوص پایان نامه هایی که منجر به ثبت اختراع گردیده باشد نمره مازاد از سوی داوران تا سقف تعیین

شده تعلق گیرد. (سی و هشتمین جلسه شورای فناوری)

تبصره:

الف) در صورت عدم ارایه خروجی های مورد انتظار اشاره شده، دانشجویان کارشناسی ارشد می توانند با شرایط

زیر دفاع نمایند:

۱- درخواست استاد راهنما برای دفاع با شرایط مذکور و تعهد کتبی جهت چاپ مقاله تا ۶ ماه (امکان

تمدید این مدت تا ۶ ماه وجود دارد)

۲- در صورتی که پایان نامه از حمایت مالی معاونت تحقیقات برخوردار شده باشد (در قالب تدوین پایان

نامه به شکل طرح تحقیقاتی)، لازم است پس از اتمام مهلت فوق، مبلغ پرداختی به پایان نامه، به

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه عودت داده شود.

- ۳- ارسال مقاله (submission) برای مجلات علمی-پژوهشی داخل یا خارج قبل از دفاع اجباری است و حداکثر نمره پایان نامه ۱۸ (هیجده تمام) نمره می‌باشد.
- ۴- لازم به ذکر است پس از تسویه حساب، در صورتی که مقاله مورد انتظار (بند الف) چاپ گردد، مبلغ تسویه شده قابل عودت نمی‌باشد.

۳-۱۸-۴- دستیاری:

نمره نهایی پس از محاسبه به شرح ذیل سطح بندی می‌شود:

از ۱۹ تا ۲۰: عالی

از ۱۸ تا ۱۸/۹۹: بسیار خوب

از ۱۶/۵ تا ۱۷/۹۹: خوب

از ۱۵ تا ۱۶/۴۹: قابل قبول

کمتر از ۱۵: غیر قابل قبول

۴-۱۸-۴ - دکترای عمومی:

نمره نهایی پایان نامه بصورت زیر سطح بندی می‌شود:

۱۸ تا ۲۰: عالی

۱۷ تا ۱۷/۹۹: بسیار خوب

۱۴ تا ۱۶/۹۹: خوب

کمتر از ۱۴: غیر قابل قبول

- ۱۹-۴- درجه عالی به پایان نامه هایی اعطا میگردد که حداقل یک مقاله از آنها در مجلات معتبر چاپ، یا پذیرش چاپ آن اخذ شده باشد.

۲۱-۴- در کلیه مقاطع و رشته ها (بجز مقطع PhD) چنانچه هیأت داوران ایراداتی نسبت به پایان نامه داشته باشند یا اصلاحاتی را درخواست نمایند برحسب نواقص موجود و نظر هیأت داوران دانشجو موظف است نواقص را برطرف و به تأیید نماینده هیأت داوران برساند یا اینکه در صورت اجماع هیأت داوران، مجدداً از پایان نامه دفاع نماید.

فاصله زمانی بین تصویب داوران پایان نامه در شورای تحصیلات تکمیلی و تاریخ دفاع دانشجو حداقل یک ماه و فاصله زمانی بین دریافت پایان نامه تصحیح شده توسط اداره پایان نامه و تاریخ دفاع حداقل دو هفته خواهد بود.

۲۲-۴- اعتراض به نمره پایان نامه - (بجز اعتراض به احتمال اشتباه در محاسبه میانگین) - و تغییر نمره پایان نامه مقدور نمی‌باشد.

۲۳-۴- شورای پژوهشی دانشکده ها مجازند دستورالعمل هایی در جهت افزایش کیفیت پایان نامه ها وضع نمایند؛ مانند: تخصیص نمره به ارایه مقاله از پایان نامه در مقاطع کارشناسی ارشد، دستیاری و دکترای عمومی.

۲۴-۴: در کلیه مقاطع، اجازه دفاع از پایان نامه های فناورانه به شرط حصول مفاد قرار داد و بدون نیاز از مقاله است. در غیر اینصورت دفاع مشروط به اعاده مبلغ دریافتی از طرف مجری است. دانشجویانی که مجری طرح فناورانه بوده و تا قبل از فارغ التحصیلی و تسویه حساب با دانشگاه نتوانند طرح خود را

خاتمه دهند، تصمیم گیری نهائی در مورد فارغ التحصیلی بر اساس نظر شورای فناوری دانشگاه خواهد بود.
دانشجویان مقطع PhD ملزم به رعایت موازین آئین نامه بالا دستی در مورد ملزومات برای دفاع هستند.

۵- راهنمای نگارش و تنظیم پایان نامه

۵-۱- دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز موظفند طبق این دستورالعمل پایان نامه خود را در حداقل یک نسخه چاپی تنظیم نمایند.

۵-۲- رنگ جلد پایان نامه با توجه به دانشکده مربوطه به صورت زیر خواهد بود:

دانشکده پزشکی: زرشکی

دانشکده دندانپزشکی: قهوه ای

دانشکده داروسازی: سرمه ای

دانشکده بهداشت، مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، تغذیه و علوم غذایی: خاکستری

دانشکده پرستاری و مامایی: سبز

دانشکده پیراپزشکی: مشکی

دانشکده علوم نوین: آبی

دانشکده طب سنتی: سبز زیتونی

۵-۳- مشخصات روی جلد بصورت وسط چین و به ترتیب زیر بایستی تنظیم گردد:

توجه: عبارات داخل پرانتز درج نمی شود و از معادل آن استفاده خواهد شد.

(آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز به ابعاد حداکثر ۲۵*۲۵ میلی متر)

دانشگاه علوم پزشکی تبریز (با فونت ۱۶)

(نام دانشکده) (با فونت ۱۸)

پایان نامه جهت دریافت درجه (مقطع و رشته تحصیلی)

(عنوان)

نگارش: (نام و نام خانوادگی دانشجو)

استاد یا استادان راهنما (نام و نام خانوادگی استاد یا استادان راهنما، بدون ذکر القاب و عناوین اضافی به غیر

از « دکتر »)

(ماه دفاعیه [به حروف] و سال فارغ التحصیلی [هجری شمسی])

۵-۴- مشخصات پشت جلد عین روی جلد ولی به زبان انگلیسی خواهد بود.

۵-۵- در شیرازه عنوان یا خلاصه عنوان ذکر می گردد. بطوریکه حداقل ۵ سانتیمتر از قسمت پایین شیرازه

فاقد نوشتار باشد.

۵-۶- جلد از نوع گالینکور (Hard bind) و مشخصات روی جلد، پشت جلد و شیرازه بایستی زرکوب نقره

ای متالیک باشد.

۵-۷- بخش ابتدایی پایان نامه شامل قسمتهای زیر خواهد بود:

صفحه سفید بعد از جلد

صفحه « به نام خدا »

- صفحه مشخصات (مشابه روی جلد) + نام استاد(ان) مشاور(زیر نام استاد راهنما) + * محل اجرا (زیر نام استاد مشاور) + شماره پایان نامه (در پایین ترین سطر)
صفحه گواهی اصالت
تأیید استادان راهنما و مشاور در پایان نامه های Ph.D
صفحه تقدیم در یک صفحه (در صورت تمایل)
صفحه تشکر در یک صفحه
فهرست مقالات منتشر شده از پایان نامه
فهرست اختصارات
فهرست مندرجات و ضمائم
فهرست جداول، اشکال و نمودارها (مربوط به نتایج پژوهش)
تبصره: در پایان نامه های انگلیسی کلیه صفحات مذکور به زبان انگلیسی خواهد بود.
۸-۵- بخش اصلی پایان نامه شامل موارد ذیل می باشد:
خلاصه فارسی
مقدمه (فصل اول)
چهارچوب پژوهش * و مروری بر متون (فصل دوم)
روش کار و مواد (فصل سوم)
یافته ها (فصل چهارم)
بحث (فصل پنجم)
منابع
تبصره: در پایان نامه های انگلیسی قسمت متن (بخش اصلی) به زبان انگلیسی خواهد بود.
۹-۵- بخش انتهایی شامل موارد ذیل خواهد بود:
-ضمائم (در صورت نیاز)
-کپی رضایتنامه (در صورت وجود)
-نمونه فرم جمع آوری اطلاعات
-تصویر مقاله چاپ شده و خلاصه مقاله ارائه شده در سمینارها و کنگره ها از پایان نامه یا گواهی پذیرش آن (در صورت وجود)
-فرم تصویب پروپوزال
-اصل صورتجلسه نهایی ارزیابی (نمونه صورتجلسه نهایی ارزیابی که در آن نمره نهایی دانشجوی قید می شود در فصل ضمیمه آمده است).
خلاصه انگلیسی
-صفحه مشخصات به زبان انگلیسی (مشابه پشت جلد + نام استاد[ان] مشاور در زیر نام استاد راهنما + *
*محل اجرا (زیر نام استاد مشاور) + شماره پایان نامه در پایین ترین سطر)

* در صورتیکه محل اجرا یکی از مراکز تحقیقاتی باشد.

* مربوط به دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده پرستاری و مامایی است.

** در صورتیکه محل اجرا یکی از مراکز تحقیقاتی باشد.

-صفحه سفید قبل از جلد

تبصره ۱: در پایان نامه های انگلیسی، بجای خلاصه انگلیسی در این بخش، خلاصه فارسی نوشته خواهد شد.
تبصره ۲: در پایان نامه های انگلیسی صورتجلسه نهایی ارزیابی و صفحه خلاصه و صفحه مشخصات این بخش به زبان فارسی خواهد بود.

۱۰-۵- کلیات قسمت‌های مختلف پایان نامه

۱-۱۰-۵- خلاصه فارسی:

خلاصه بایستی شامل مقدمه، هدف، روش کار و مواد، یافته ها، نتیجه گیری بوده و واژگان کلیدی در انتهای آن آورده شود. ذکر عنوان، نویسندگان و ورود منابع در قسمت خلاصه ضرورتی ندارد. حجم خلاصه فارسی بایستی حداقل یک صفحه کامل و حداکثر در دو صفحه تنظیم شود. خلاصه بایستی موضوع و هدف اصلی را منعکس کند و تأکید روی یافته های مهم یا جدید، اهداف و نتیجه گیری نهایی باشند. خلاصه باید در حدود ۲۵۰-۳۰۰ کلمه تنظیم شود.

کلمات کلیدی بصورت سطر جداگانه ای درج می شود و بهتر است تعداد آن از ۵ کلمه تجاوز نکند. کلمات کلیدی فارسی معادل کلمات کلیدی انگلیسی خواهند بود که از جلد اول Index Medicus استخراج شده اند. در خلاصه فارسی و کلمات کلیدی تا حد امکان از درج کلمات انگلیسی خودداری شود مگر در مواردی که معادل فارسی نداشته باشد.

۲-۱۰-۵- مقدمه:

مقدمه، فصل اول پایان نامه را تشکیل می دهد و بایستی اجزای ذیل را در برگیرد:
مقدمه، اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق: زمینه های نظری تحقیق، که در آن بطور کلی مسائل و مطالب پایه ای مربوط با موضوع تحقیق و همچنین اهمیت موضوع آورده می شود و بایستی در یک الی دو صفحه تنظیم شود.
اهداف پژوهش (اهداف کلی و اهداف اختصاصی)

فرضیات یا سؤالات پژوهش

تعریف واژه ها (در صورت لزوم)

۳-۱۰-۵- چهارچوب پژوهش* و مروری بر متون و ادبیات علمی:

در این فصل، ضمن اشاره به چهارچوب پژوهش، کارهای انجام یافته در خصوص موضوع مورد تحقیق آورده می شود.

۴-۱۰-۵- مجموع حجم فصل اول (مقدمه) و فصل دوم (مروری بر متون) نبایستی بیش از ۳۰ درصد حجم متن اصلی پایان نامه باشد. حداقل مجموع حجم فصل اول و دوم نبایستی کمتر از ۲۰ درصد متن اصلی پایان نامه باشد.

* برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده پرستاری و مامایی

تبصره: نحوه محاسبه نسبت مذکور بصورت ذیل خواهد بود:

مجموع تعداد صفحات فصل اول و دوم

×۱۰۰

تعداد کل صفحات پایان نامه (متن اصلی)

۵-۱۰-۵- روش کار و مواد:

در این قسمت تکنیک های بکار گرفته شده برای انجام تحقیق و همچنین مواد مصرف شده و روشهای آماری بکار رفته، بطور کاملاً واضح و دقیق توضیح داده می شود و بر حسب نوع موضوع می تواند شامل موارد زیر باشد:

نوع مطالعه، جامعه آماری و نمونه مورد مطالعه، حجم نمونه و نحوه تعیین آن، معیارهای ورود به مطالعه و خروج از آن، ابزارها و روشهای جمع آوری اطلاعات، مواد و دستگاهها با ذکر مشخصات آن، اعتبار و پایایی روش، روشهای آماری و ملاحظات اخلاقی.

تبصره: از ذکر جزئیات آن دسته از تکنیکها، دستگاهها، اشکال مربوطه و مواد مشابه که در راستای اهداف پایان نامه نبوده و مطالعه آنها از منابع مربوطه مناسب تر به نظر می رسد خودداری شود و به ذکر رفرانس بسنده گردد.

۵-۱۰-۶- یافته ها:

در این قسمت کلیه نتایج بدست آمده از بررسی توضیح داده می شود و برای ارایه بهتر آنها می توان از تصاویر، جداول و آنالیزهای آماری کمک گرفت. بایستی دقت شود که در جداول و نمودارها نکته مبهمی برای خواننده وجود نداشته باشد بطوریکه مراجعه به متن مورد نیاز نباشد. زیرنویس و عنوان حتماً قید گردد بدین صورت که عنوان جداول در بالای آن و زیرنویس در پایین جدول ارایه شود و در مورد تصاویر و نمودارها عنوان در پایین آورده شود.

بایستی سعی شود فقط مطالبی را به شکل جدول و نمودار ارایه نمود که به فهم بیشتر آن کمک نماید و در راستا و متناسب با اهداف پایان نامه باشد. از ارایه یک نتیجه به دو صورت نمودار و جدول خودداری گردد.

توضیحات و نوشتار نمودارها، اشکال و جداول بایستی به زبان اصلی پایان نامه باشد.

تبصره: استفاده از اعداد انگلیسی در نمودارهای فارسی بلامانع است.

۵-۱۰-۷- بحث:

۵-۱۰-۷-۱- این فصل شامل قسمتهای ذیل می باشد:

-تفسیر یافته ها و مقایسه آن با نتایج سایر مطالعات

-نتیجه گیری

-پیشنهادات

۵-۱۰-۷-۲- حداقل حجم این فصل بایستی معادل ۱۰ درصد حجم متن اصلی پایان نامه باشد.

۵-۱۰-۷-۳- در قسمت تفسیر، بایستی با استفاده از سایر منابع (کتب، نشریات و ...) یافته های تحقیق مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. از منابع جدید و در صورت موجود بودن از منابع متنوع و متعدد بایستی استفاده شود. از کلی گویی و استفاده از مطالبی که در راستای اهداف تحقیق دانشجو نباشد بایستی خودداری شود. در تجزیه و تحلیل مذکور به سه نکته زیر توجه گردد:

الف - اگر مغایرتی [یا همسویی] بین یافته های بررسی با یافته های پژوهندگان قبلی وجود دارد ضمن تفسیر دستاوردها با دلایل علمی و منطقی علت آن توضیح داده شود.

ب - توضیحات و تفسیرها باید به وضوح و با استدلال علمی مشخص نماید که این یافته ها چه نکات مبهم و تاریکی را روشن ساخته اند و یا رهگشای کدام مسیرهای تحقیقاتی برای بررسی بیشتر موضوع گردیده اند.

ج - از تکرار نتایج با جزئیات در فصل بحث خودداری شود.

۴-۷-۱۰-۵- نتیجه گیری:

در این بخش کاربرد نتایج بدست آمده از تحقیق بطور وضوح بیان می شود که حجم این قسمت، نبایستی بیشتر از یک صفحه باشد.

۵-۷-۱۰-۵- پیشنهادات:

محدودبتهای پژوهش (در صورت وجود) و سپس با توجه به نتایج بدست آمده توصیه هایی در جهت حل مشکلات باقیمانده آورده می شود و راه حل هایی پیشنهاد می گردد. از ذکر توصیه های غیر علمی یا پیشنهاداتی که خارج از چهارچوب یافته های پژوهش باشند خودداری شود.

۶-۷-۱۰-۵: ترجمان دانش:

نتیجه یا دستاورد اصلی طرح پژوهشی را بصورت یک جمله خبری واضح و قابل فهم برای جامعه، به عنوان خبر، و متن خبر را درحد یک پاراگراف قابل فهم مشتمل بر اهمیت موضوع، مهمترین یافته ها، پیشنهاد برای کاربر نتایج (جمع متن خبر حداکثر ۱۰۰۰ کاراکتر) تنظیم نمایید. از ذکر جملاتی که باعث برداشت های غیر علمی شوند خودداری شود.

۸-۱۰-۵- منابع:

۱-۸-۱۰-۵- تمام منابعی که به نحوی در پژوهش مورد استفاده قرار گرفته اند بایستی در این فصل بصورت فهرست وار درج گردد رفرانسهای درج شده باید مستقیماً مورد استفاده قرار گرفته باشند و از ذکر منابعی که در داخل منابع دیگر است (منبع در منبع) اجتناب شود.

۲-۸-۱۰-۵- نحوه رفرانس نویسی بایستی با استفاده از یکی از دو سیستم متداول ذیل باشد:

الف - ونکوور (شماره گذاری)

ب - هاروارد (نام و سال)

تبصره: در هر پایان نامه بایستی فقط از یک سیستم استفاده شود. استفاده از سبک ونکوور برای یکنواختی و هماهنگی پایان نامه ها توصیه می شود.

۱-۲-۸-۱۰-۵- سیستم ونکوور

منابع به ترتیب ظهور در متن شماره گذاری شده و در قسمت فهرست به ترتیب شماره فهرست بندی می گردند.

۲-۲-۸-۱۰-۵- سیستم هاروارد

منابع به ترتیب الفبایی (نام خانوادگی نویسنده اول) فهرست می شوند. نحوه درج آنها در متن بر حسب نوع مطلب و تعداد نویسندگان به شرح ذیل است:

الف - اگر در متن به موضوع مطالعه اشاره شود نام نویسنده و سال انتشار داخل پرانتز می آید.

In a recent study of reaction time (Rogres, 1994)

ب - اگر به نام نویسنده در متن اشاره می شود سال انتشار داخل پرانتز درج می گردد:

Peplau (1985) defines loneliness as a difference between desired and achieved social relationship.

ج - اگر به مقاله ای که دو نویسنده دارد ارجاع داده شود نام هر دو، هر بار به همراه سال انتشار در داخل پرانتز می آید:

Loneliness is inversely related to communication competence (Reinking & Bell, 1991).

د - اگر مقاله کمتر از ۶ نویسنده داشته باشد بار اول نام همه آنها به همراه سال انتشار و در دفعات بعد فقط نام نویسنده اول به همراه سال انتشار و داخل پرانتز آورده می شود:

The misbehaviours of teachers have been investigated (Kearney, Plax, Hays & Ivey, 1991).

Misbehaviours were found to three factors: incompetence, offensiveness, and indolence (Kearney et al., 1991).

ه - اگر کاری شش (یا بیش از آن) نویسنده داشته باشد فقط نام خانوادگی نویسنده اول و به دنبال آن " et al " به همراه سال انتشار در داخل پرانتز درج می شود:

Communication apprehension has many correlates (McCoskey et al., 1981).

و - اگر به قسمت خاصی از یک منبع ارجاع داده شود لیست شماره صفحه (صفحات) پس از سال انتشار می آید:

“ A lack of career success may lower means value in the marketplace of relationships” (Reinking & Bell, 1991, p.368).

ز - اگر منبع الکترونیک بوده و شماره صفحه ندارد در صورت دسترسی شماره پاراگراف آورده می شود:

As Myers (2000, Para . 5) aptly phrases it ,”positive emotions are boty an – better to live fulfilled,with joy [and other positive emotions] – and a means to a more caring and healthy society”.

ح - اگر تمام یک وب سایت به عنوان منبع اشاره شود (و نه قسمتی از آن سایت)، به وب سایت مربوطه در متن اشاره می شود و نیازی به قرارگیری در فهرست منابع ندارد :

Douglass (<http://douglass.Speech.News.edu/>) is a well organized site for locating American speeches.

ط - مکاتبات شخصی، سخنرانی ها، نامه ها، خاطرات، مکالمات، نامه های الکترونیک (e-mail) و غیره که این موارد نباید در فهرست منابع درج شوند و فقط در متن به آنها اشاره می شود که شامل نام، نوع مکاتبه و تاریخ خواهد بود:

R. Pugliese (Personal communication, March 23, 1990) also verified this.

۳-۸-۱۰-۵- نحوه نوشتن منابع در فهرست مربوطه

الف - ترتیب نوشتن مرجع کتب خارجی:

نام و نام خانوادگی - فاصله - حروف اول نام کوچک نویسنده - سال انتشار (داخل پرانتز) - نقطه - عنوان کتاب (با حروف ایتالیک) - کاما - شماره جلد - کاما - شماره چاپ - نقطه - اسم ناشر - کاما - محل نشر - کاما - شماره صفحه - نقطه

Colson JH, Armour WJ (1989). *Sports Injuries and Their Treatment*, 2nd ed. London,85-111.

در مطالبی که فقط از یک فصل کتاب ذکر شده باشند:

نام خانوادگی نویسنده فصل - فاصله - نام کوچک نویسنده فصل - سال انتشار (داخل پرانتز) - نقطه - عنوان فصل - نقطه - کلمه " In " - دو نقطه - نام خانوادگی مؤلف کتاب - فاصله - حرف اول نام کوچک مؤلف کتاب - دو نقطه - عنوان کتاب (با حروف ایتالیک) - کاما - شماره جلد - کاما - شماره چاپ - نقطه - اسم ناشر - کاما - محل نشر - کاما - شماره صفحه - نقطه

Weinstein L, Swartz MN (1974). Pathologic Properties of Invading Microorganisms. In: Sodeman WA: *Pathologic Physiology: Mechanisms of Disease*, Saunders, Philadelphia, 468-72.

اگر تعداد نویسندگان بیش از یک نفر باشد بین آنها کاما آورده می شود.

ب - ترتیب نوشتن مرجع مقالات خارجی:

نام خانوادگی نویسنده - فاصله - حرف اول نام کوچک نویسنده - نقطه - سال انتشار (داخل پرانتز) - نقطه - عنوان مقاله - نقطه - نام مجله (با حروف ایتالیک) - کاما - شماره جلد - شماره مجله (داخل پرانتز) - کاما - شماره صفحه - نقطه

Goate AM, Hayness AR, Owen MJ, Farall M, Lai LY. (1989). Predisposing Locus for Alzheimers Disease on Chromosome 21. *Lancet*, 11(2), 335-7.

اگر تعداد نویسندگان ۶ نفر (یا بیشتر) باشد برای بقیه "et al" ذکر می شود.

بین نام نویسندگان کاما آورده می شود.

در مورد مقالاتی که برای انتشار در مجله پذیرفته شده است ولی به چاپ نرسیده است در صورت مشخص بودن شماره مجله میتوانیم آن را نوشته و در پایان (بدون ذکر شماره صفحه) در داخل پرانتز عبارت "In press" را بیاوریم.

ج - ترتیب نوشتن مراجع کتب فارسی:

نام خانوادگی نویسنده (کتاب) - کاما - حرف اول نام کوچک نویسنده - دو نقطه - عنوان کتاب - نقطه - شماره جلد - شماره چاپ - نقطه - اسم ناشر - کاما - محل نشر - کاما - شماره صفحات (صص: برای چند صفحه) و (ص: برای یک صفحه) - کاما - سال انتشار - نقطه
مثال کتابهای فارسی:

قارونی، م؛ خوشزبان، ج؛ محمدی اردهالی، ز: بیماری ایسکمیک قلب. مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۶۵.

اگر تعداد نویسندگان بیش از یک نفر باشد بین آنها « ؛ » (نقطه ویرگول) آورده می شود.

اگر منبع مورد استفاده تعداد نویسندگان زیادی داشت لازم است اسامی تمامی آنها قید شود.

اگر کتاب ترجمه شده است نام مترجم پس از نام کتاب بیان شود.

مثال: بست، جان دبیلو: روش های تحقیق در علوم تربیتی و رفتاری. ترجمه حسن پاشا شریفی؛ نرگس طالقانی. انتشارات رشد، تهران، ۷۷-۲۳، ۱۳۷۳.

د- ترتیب نوشتن مراجع مقالات فارسی:

نام خانوادگی نویسنده (مقاله) - کاما - حرف اول نام کوچک نویسنده - دو نقطه - عنوان مقاله (داخل گیومه) - نقطه - نام مجله - دو نقطه - سال مجله - کاما - شماره تسلسل مجله - کاما - شماره صفحه - کاما - سال انتشار - نقطه

مثال مقالات فارسی:

پوراحمد، ج؛ مهرزاد، ج: « مقایسه فارماکوکینیک اشکال داروئی جامد و مایع لیتیوم ». نبض: سال چهارم، شماره پنجم، ۳۲-۳۵، ۱۳۷۳.

در مورد مقالاتی که برای انتشار در مجله پذیرفته شده ولی هنوز به چاپ نرسیده است در صورت مشخص بودن شماره مجله می توانیم رفرانس مربوطه را بیاوریم که در این حالت شماره صفحات قید نمی شود ولی در آخر عبارت « در حال چاپ » در انتهای رفرانس درج می شود.
ه - نحوه نوشتن مرجع وب سایت ها (قسمتی از وب سایت):

به دو مثال زیر توجه کنید:

Lynch, Time.1996. DS9 Trials and Tribble-actions review [On Line].
Peoria IL: Bradley University; Available from [http:// www.bradley.edu/compusorg/psiohi/DS9/ep/503r.htm](http://www.bradley.edu/compusorg/psiohi/DS9/ep/503r.htm); Internet; accessed 8 October 1997.

International Civil Organization. Convention on International Civil Aviation. 1996 [On Line]. Available From: [http:// www.me.titech.ac.jp=@:www.com.org/icao/takeoff.htm](http://www.me.titech.ac.jp=@:www.com.org/icao/takeoff.htm)

در صورتی که کل وب سایت بعنوان مرجع باشد در همان محل اشاره شده و در فهرست منابع وارد نخواهد شد.

و - نحوه نوشتن پایان نامه ها به عنوان مرجع

اگر پایان نامه به زبان انگلیسی باشد:

نام خانوادگی نویسنده - فاصله - نام حرف اول کوچک نویسنده - نقطه - سال انتشار (داخل پرانتز) - نقطه - عنوان تز (با حروف ایتالیک) - نقطه - مقطع تز - کاما - دانشگاه مربوطه - نقطه

Astor G. (1997). *Structural Studies of the Congenital Epilepsies*. PhD Dissertation, University of Chicago.

اگر پایان نامه به زبان فارسی باشد:

نام خانوادگی نویسنده - کاما - حرف اول نام کوچک نویسنده - دو نقطه - عنوان تز (داخل گیومه) - کاما - مقطع پایان نامه - کاما - دانشگاه مربوطه - کاما - شماره صفحه - کاما - سال انتشار - نقطه
حسین زاده، ج: « مقایسه روشهای تشخیصی الیزا و رادیو امینواسی در تشخیص آزمایشگاهی تب مالت»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، ۲۵-۱۴، ۱۳۷۸.

ز - نحوه نوشتن مرجع مقالات ارایه شده در کنگره ها و سمینارها که به چاپ رسیده اند:

در کنگره های انگلیسی:

نام خانوادگی ارایه کننده - فاصله - حرف اول نام کوچک ارایه کننده - نقطه - سال ارایه (داخل پرانتز) - نقطه - عنوان مقاله - نقطه - کلمه « In » - دو نقطه - عنوان سمینار یا کنگره (با حروف ایتالیک) - کاما - ماه و روزهای برگزاری - کاما - صفحات چاپ شده در کتاب مجموعه مقالات (داخل پرانتز) - نقطه - محل برگزاری - دو نقطه - نام انتشارات - نقطه

Farhadi D. (1999). New advances of researchers of Iran. In: *Research advances in third world*, June 23-25, (pp. 11-15). Istanbul: University of Istanbul press.

در کنگره های فارسی:

نام خانوادگی ارایه کننده - ویرگول - حرف اول نام کوچک ارایه کننده - دو نقطه - عنوان مقاله - کاما - کلمه « در » - دو نقطه - عنوان سمینار یا کنگره (داخل گیومه) - ویرگول - زمان برگزاری (داخل پرانتز) - کاما - محل برگزاری - کاما - صفحات چاپ شده در کتاب مجموعه مقالات - کاما - نام انتشارات - نقطه

سعیدی، ع: نقش خدمات مدیریتی در پیشرفت فرهنگی، در: « سمینار بررسی تحلیلی عوامل مؤثر در پیشرفتهای فرهنگی»، (۱۱-۱۵ اردیبهشت ۱۳۷۸)، شیراز، صص ۲۵-۲۷، انتشارات دانشگاه شیراز.
۴-۱۰-۵- در صورتی که در پایان نامه ای هم از منابع فارسی و هم انگلیسی استفاده شده باشد برای فهرست نویسی منابع :

الف) اگر سیستم ونکوور مورد استفاده قرار گیرد منابع به ترتیب ظهور در متن فهرست خواهند شد و اختلاط منابع فارسی و انگلیسی ایرادی ندارد.

ب) اگر سیستم هاروارد (الفبایی) بکار رود در پایان نامه های انگلیسی اول منابع انگلیسی (به ترتیب الفبایی) و سپس منابع فارسی (به ترتیب الفبایی) فهرست میشوند؛ در پایان نامه های فارسی ابتدا منابع فارسی و سپس منابع انگلیسی آورده می شوند.

۱۱-۵- اصول تایپ رایانه ای

۱-۱۱-۵- پایان نامه حداکثر بدون غلط انشایی و املائی در نرم افزار Microsoft word تایپ شده و روی کاغذ استاندارد A4 با کیفیت قابل قبول، بصورت دورویه چاپ شود و رعایت آراستگی ظاهر آن لازم است.

۲-۱۱-۵- فاصله بین سطور $1/5$ (Line spacing = 1.5 Lines) و هر سطر به طول ۱۴ سانتیمتر تایپ شود. حاشیه سمت راست ۴ سانتیمتر، سمت چپ ۳ سانتیمتر، بالا ۴ سانتیمتر و پایین ۳ سانتیمتر در نظر گرفته شود. رعایت موارد فوق در مورد جداول و غیره نیز باید رعایت گردد.

تبصره: در پایان نامه های انگلیسی حاشیه سمت چپ ۴ سانتیمتر و سمت راست ۳ سانتیمتر خواهد بود.
۳-۱۱-۵- برای نوشتن متن فارسی از قلمهای لوتوس یا نازنین با اندازه ۱۴ و برای متن انگلیسی از قلم Times New Roman با اندازه ۱۲ استفاده شود.

تبصره: استفاده از سایر قلمها و تا اندازه ۱۸ فقط در نوشتن عناوین مجاز می باشد.

۴-۱۱-۵- مشخصات فواصل، عناوین، زیرنویس و ... هماهنگ، یکنواخت و یکسان باشد.

۵-۱۱-۵- عناوین هر فصل در صفحه های جداگانه (بدون درج شماره صفحه) آورده شوند.

۶-۱۱-۵- نگارش سرصفحه (Header) اختیاری است و در صورت درج بایستی حدود ۲-۱/۵ سانتیمتر از لبه فوقانی کاغذ فاصله داشته باشد.

۷-۱۱-۵- پایان نامه بایستی حداقل ۳۰ و حداکثر در ۳۰۰ صفحه تنظیم شود.

۱۱-۵- شماره گذاری

۱-۱۱-۵- شماره گذاری صفحات:

- شماره گذاری با اعداد از صفحه خلاصه آغاز و تا انتهای فرانسها ادامه می یابد. محل قرارگیری اعداد صفحه بندی در چپ و بالای صفحه و با فاصله ۲-۱/۵ سانتیمتر از لبه فوقانی کاغذ می باشد.
تبصره: در پایان نامه های انگلیسی شماره صفحات در راست و بالای صفحه خواهد بود.

۲-۱۱-۵- شماره گذاری موضوعات:

- در صورت تقسیم هر فصل به بخشهای مختلف نحوه شماره گذاری (در پایان نامه های فارسی و انگلیسی) به این ترتیب خواهد بود که عدد سمت چپ بیانگر شماره فصل و در سمت راست آن شماره زیر بخش مربوطه می باشد و اعداد مذکور با خط تیره از هم جدا می شوند. مثلاً ۵-۱-۴ یعنی زیر بخش پنجم از بخش اول فصل چهارم.

۳-۱۱-۵- شماره گذاری اشکال، جداول، نمودارها:

در صورتیکه از شکل یا جدول یا نمودار فقط در یک فصل آورده می شود نگارنده می تواند فقط با ذکر شماره (به ترتیب) آنها را نامگذاری کند مثلاً نمودار شماره ۱، نمودار شماره ۲، جدول شماره ۱ و ... اما در صورتی که در بیش از یک فصل استفاده از آنها لازم باشد شماره گذاری با آوردن شماره فصل، مشابه بند ۲-۱۱-۵ اعمال شود مثلاً نمودار ۲-۴ یعنی شماره ۲ از فصل ۴.

۴-۸-۱۱-۵- شماره گذاری صفحات فهرست ها، ضمایم و خلاصه انگلیسی بصورت جداگانه و با حروف ابجد یا رومی خواهد بود.

تبصره ۱: سایر صفحات ابتدایی و انتهایی شماره گذاری نمی شوند.

۵-۸-۱۱-۵- شماره گذاری در صفحات اصلی باید به زبان متن اصلی باشد.

۱۲-۵- تعداد نسخه های پایان نامه

۱-۱۲-۵- تنها یک نسخه چاپی بصورت دورویه جهت نگهداری در کتابخانه دانشکده مربوطه به همراه CD متن پایان نامه لازم است. دانشجو باید متن نهائی پایان نامه را به همراه اسکن صفحه صورتجلسه دفاع، بصورت فایل الکترونیکی به کتابخانه مرکزی دانشگاه، مرکز تحقیقات (در صورتی که محل تصویب و اجرای پایان نامه آنها یکی از مراکز تحقیقاتی باشد) ، اساتید راهنما و مشاور تحویل دهد.
تمام نسخه ها بایستی از هر جهت یکسان باشند.